

В О Л О Д И М И Р   Г Л У Х І В

РНР

(Реєстр непотрібних Речей)

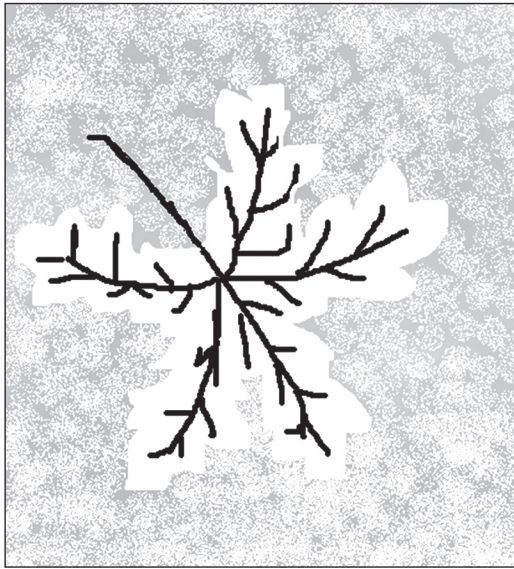
Харків
«Фоліо»
2018

З ОСЕНІ ДО ЗИМИ

А ще були дощі. Про які кажуть: серпень вересніє. З пробного заняття, ступаючи мокрим асфальтом, йшли разом з високою дівчиною, другокурсницею Гірничої академії. Йшов і переконувався, що вундеркінди в світі не перевелися. Адже супутниця моя, як виявилось, перед тим як дійти бажання вивчати польську, вже самостійно опанувала певний рівень японської мови. Овва! День котився до вечора...

З власницею дзвінкого і наполегливо-українського голосу невдовзі зустрілись наочно. Вона виконувала обов'язки заступника Центру, слідувала за своєчасною платою за навчання і розкладом занять. Круглолиця, чорнява, може, трохи пухкенька. Її вимова недвозначно вказувала на те, що вона із західних областей. До того ж мешкала там ще зовсім недавно. Не знаю, чи всім нам притаманна асоціативність в справах сердечних, але вона одразу нагадала мені дівчину, яка мені подобалась торік, і з якою у мене нічого не вийшло... Так непомітно, незрозуміло, як це сталося, переді мною виник новий образ захоплення. Приводів для спілкування було небагато. Хіба що погляди, усмішливі привітання.

Але на одному з вересневих занять з польської мови нас чекав сюрприз. Наш постійний викладач-поляк захворів, і на заміну йому (тимчасово) прийшла... вона. Адже мову теж знала. Сама потім казала, що скільки себе пам'ятає, польські канали в їхніх домашніх телепередавачах були завжди. Актуальним для моменту, що описується, буде зазначити, що тоді вона вже відчула ознаки уваги з мого боку. І щось їй у тому не влаштувало. Може, навіть те, що вона була років

Листок (комп'ютерна графіка, 02.09.2008)

на двадцять молодша за мене. В певний момент заняття, коли виявилось доречним скористатися зразком народної мудрості, вона промовила: «*Jak nie masz tego co lubisz — będziesz lubić to co jest*». Польська приказка, зовні здавалося, що було сказано бучімто для всіх, на універсальний випадок життя, але лише я зрозумів, що то — на мою адресу... І мені одразу не сподобалася роль «того, що є».

...Але на тому самому занятті я зірвав аплодисменти. У своїх польсько-мовних планах ми дісталися теми «зовнішність людини». І домашнім завданням було — підібрати якусь фотографію, ілюстрацію і описати людину, яка на ній зображена. Польською мовою. Я знайшов фотографію з ілюстрованого медичного часопису, де вродлива жінка-педіатр схилилася до немовляти. Й воно грається її фонендоскопом. Ідилічна картинка... І після того, як я описав її волосся, очі та вираз обличчя, я підвів висновок: в образі цієї лікарки є багато притаманного жіночій природі. Аудиторія рукоплескала!..

Незабаром зрозумів причину настрою, що не передбачав відповіді на мої залицяння. Здається, у мене з'явився суперник. Це був постійний викладач нашої групи, поляк. Пікантності ситуації додавало те, що він був не тільки одружений, але й всі вони були в постійному спільному колі — він, дівчина-адміністраторка Центру і його дружина. Остання також була викладачкою польської: вела групи. Ця пара приїхала до нас із Лодзі — передавати знання, набувати досвіду (і звичайно ж, заробляти гроші). З ними було дійсно цікаво. Він досить непогано знав російську, його дружина-викладачка — лише трохи.

Не знаю, чи було те помітно всім, чи тільки я знаходився на тій хвилі, але адміністраторка Центру не давала проходу викладачеві-поляку. Одного разу, підходячи до корпусу, де відбувалися заняття, я помітив, що він стоїть на вулиці. Мені чомусь здалося, що йому просто хотілося перед заняттям побути «поза колом» — чи то вираз обличчя у нього був такий, чи то моя уява щось добудувала. Іншого разу, коли йшов на заняття і думав про неї (про мою тогочасну симпатію), перед самим порогом, незважаючи на гамірливу юрбу студентів, дорогу мені перебіг чорний кіт. «Негідник!..» — розізлився я. Але він сховався під чиєсь припарковане авто, визірав звідти, дивлячись мені прямо в очі.

Тут треба зробити пояснення: я — чорний кіт за східним календарем. Я не дуже забобонний, але ці «колеги по зграї» іноді щось вгадують. Скажімо, вони попереджають про наслідки, причини яких вже залишилися в минулому. От і цього разу хвостатий «оракул» невибагливо нагадав мені, що шлях до мого нового сердечного уподобання не завжди буде встелений пелюстками троянд, та й узагалі навряд чи скінчиться чимось бажаним та добрим... І що там він нового сказав... І чи варто було взагалі на нього гніватись? Звичайно, не варто. Та мене, напевно, роздратувало те, що і кіт про це знає...

Одного разу (вже у жовтні) на заняття знов не прийшов наш постійний викладач. Ситуацію вкотре рятувала вона — адміністратор Центру. Програма була невимушеною — поль-

ські звичаї, особливості поводження себе в країні. Взагалі-то адміністраторка Центру на той час почала (майже зі своєї ініціативи) власний проєкт. Вона проводила по суботах заняття з полоністики для тих, хто в близькому майбутньому претендував на «Карту поляка». Я серед таких не був — у мене польської крові нема. Можна було б походити просто з цікавості, але... На вихідні у мене було справ навіть більше, ніж у будні.

Закінчувався теплий сезон. Я добудовував металево-азбоцементний паркан біля воріт. Кілька років тому купив у Дніпрі півбудинку, що був збудований ще до Другої світової. Відтоді почався благоустрій, кінця-краю якому досі немає.

Наприкінці заняття дивились фільм — польською. Користуючись ситуацією, «мігрував» в бік нашої сьогоденішньої викладачки. Перше питання було, здається, з польської мови. Але потім дізнався, що вона закінчила Львівську політехніку, спеціалізація при випуску — математичне моделювання міжнародних відносин. Мені було цікаво про неї все. Але питати, яким вітром у Дніпрі разом з польською мовою — не став. Хотіла б — сама розповіла. Мабуть, так доля розпорядилася...

Ще була така деталь. Саме під час того заняття зателефонувала дружина мого колеги по роботі. Я був другом їхньої сім'ї. Вона хотіла завітати до мене ввечері з якоюсь подругою, натякаючи на те, що хоче мене з кимось познайомити. Навіщо це мені зараз? «Все, начебто, налагоджується», — подумалося. Хоча — чи справді налагоджується? Коли всі «курсанти» порозходились і ми з нашою викладачкою залишились удвох, я спитав:

— Вам допомогти?..

Себто зібрати і перенести наочний матеріал до викладацької.

— Ні, — відповіла вона.

...І це завжди так... Коли перед тобою — особа прекрасної статі, яку ти сприймаєш не більше, ніж просто товаришку, поводишся вільно і навіть можеш розказати якийсь солонуватий анекдот. Але коли ти закоханий — невідь-звідки

з'являється абсолютно недоречно сором'язливість, що тільки шкодить справі. На жаль...

У світі є не тільки вундеркінди, але й дуже ініціативні люди. Дівчина, яка до польської вчила японську (а тепер ми були одноклассниками з вивчення мови), протоптала стежку до Українсько-польської спілки в Дніпрі. Її відвідування було корисним для тих, хто мав на меті чи то навчання за кордоном, чи то еміграцію. І разів зо два вона запрошувала мене на кіносеанс у Спілку. Перегляд фільму — з подальшим обговоренням вражень мовою оригіналу. Не скажу, що мені це було вкрай необхідно. Але хотів зайняти гідне місце в навчальній групі. Адже — хто знає? — може, саме в цьому навколопросторі і вирішувалася моя доля...

Була золота осінь. Шурхотіло під ногами листя. Дні були сонячні, але вже прохолодні, і здавалося, саме ця прохолода додавала небу пронизливої синяви. За рік до означених подій, в таку саме пору, я написав і відправив електронною поштою одній моїй знайомій вірш «Очі осені»:

Підвіконня.

Напівпорожня філіжанка напівзастиглої кави.

Погляд — мов в безодню. І в нікуди...

За склом — легкий, як тінь,

кружляє вниз

лапчастий лист каштана.

Прозорий струм повітря — наче дим,

як подих мрій весняних.

Я йду, проминаю цей погляд

І відчуваю, що мене не бачать.

Жодних докорів, жодних питань.

Це вона, це осінь...¹

Наш основний викладач-поляк був розумний, відвертий, але часом трохи зверхній. На одному із занять слухачі мали по черзі називати свій вік польською (відроблялися числівники, а заодно й уміння розповідати про себе). Я правильно побудував речення, але замість цифри (вік) був озву-

---

¹ Тут і далі вірші автора.